

Број: 1-01-3400-4/23-9
Датум: 22.11.2023.
Београд

ИЗВЕШТАЈ
о спроведеним јавним консултацијама у вези са
Нацртом правилника о радио-опреми

На основу члана 37. Закона о електронским комуникацијама („Службени гласник РС”, број 35/23, у даљем тексту: Закон), Регулаторно тело за електронске комуникације и поштанске услуге (у даљем тексту: Регулатор) објављује Извештај о резултатима спроведених јавних консултација о Нацрту правилника о радио-опреми (у даљем тексту: Нацрт).

Изради Нацрта се приступило како би се обезбедили регулаторни и институционални услови за развој тржишта радио-опреме у Републици Србији. У процесу испуњавања услова за пуноправно чланство у Европској унији, Република Србија је дужна да своје законодавство усклади са правним тековинама Европске уније у области стављања на тржиште радио-опреме.

Директивом 2014/53/ЕУ Европског парламента и Савета од 16. априла 2014. године о хармонизацији закона држава чланица у вези са чињењем доступном радио-опреме на тржишту и о стављању ван снаге Директиве 1999/5/ЕЗ (у даљем тексту: Директива 2014/53/ЕУ), која је усвојена у априлу 2016. године, успостављен је регулаторни оквир за испоруку на тржишту и пуштање у рад радио-опреме у Европској унији.

Спроведбеном уредбом Комисије (ЕУ) 2017/1354 од 20. јула 2017. године одређује се начин приказа информација из члана 10. став 10. Директиве 2014/53/ЕУ Европског парламента и Савета (у даљем тексту: Спроведбена уредба (ЕУ) 2017/1354).

Делегираном уредбом Комисије (ЕУ) 2019/320 од 12. децембра 2018. године допуњена је Директива 2014/53/ЕУ Европског парламента и Савета у погледу примене битних захтева који се односе на тачку (г) члана 3(3) те директиве у циљу обезбеђивања локације позивалаца у хитним комуникацијама са мобилних уређаја (у даљем тексту: Делегирана уредба (ЕУ) 2019/320).

Делегираном уредбом Комисије (ЕУ) 2022/30 од 29. новембра 2021. године допуњена је Директива 2014/53/ЕУ Европског парламента и Савета у погледу примене битних захтева који се односе на тачке (д), (е) и (ф) члана 3(3) те директиве (у даљем тексту: Делегирана уредба (ЕУ) 2022/30).

Директивом (ЕУ) 2022/2380 Европског парламента и Савета од 23. новембра 2022. године измењена је Директива 2014/53/ЕУ о хармонизацији закона држава чланица у вези са чињењем доступном радио-опреме на тржишту у делу који се односи на битни захтев да

радио-опрема мора да ради са додатном опремом, посебно са јединственим пуњачима (у даљем тексту: Директива (ЕУ) 2022/2380).

Делегираном уредбом Комисије (ЕУ) 2023/1717 од 27. јуна 2023. године измењена је Директива 2014/53/ЕУ Европског парламента и Савета у погледу техничких спецификација за прикључак за пуњење и комуникациони протокол за пуњење за све категорије или класе радио-опреме која може да се пуни помоћу кабла.

Најзначајнији циљеви Нацрта су:

- 1) да радио-опрема обезбеди заштиту здравља и безбедност људи и домаћих животиња и заштиту имовине, одговарајући ниво електромагнетске компатибилности и делотворно и ефикасно коришћење радиофреквенцијског спектра;
- 2) међусобан рад радио-опреме путем мрежа са другом радио-опремом и повезивање на интерфејсе одговарајућег типа, укључујући интероперабилност радио-опреме и помоћне опреме као што су пуњачи, што олакшава коришћење радио-опреме и смањује непотребне губитке и трошкове;
- 3) да радио-опрема, својим посебним карактеристикама, обезбеди унапређење заштите података о личности и приватности корисника и претплатника, као и заштите од преваре;
- 4) да радио-опрема, у одговарајућим случајевима, буде средство за обезбеђивање приступа хитним службама;
- 5) да лица са инвалидитетом могу да користе радио-опрему без прилагођавања или са минималним прилагођавањем;
- 6) да корисник може да учитава софтвер у радио-опрему само у случајевима у којима се тиме не угрожава накнадна усаглашеност те радио-опреме са важећим битним захтевима;
- 7) подстицање истраживања и експерименталних активности, у контексту сајмова, изложби и сличних догађаја, омогућавањем да се прикаже радио-опреме која није усаглашена са овим Правилником и која се не може ставити на тржиште, под условом да се излагачи старају о томе да се посетиоцима обезбеде довољне информације;
- 8) привредни субјекти треба да буду одговорни за усаглашеност радио-опреме са овим Правилником у складу са њиховим улогама у ланцу испоруке, да би се обезбедио висок ниво заштите здравља и безбедности људи и домаћих животиња, као и заштита имовине, одговарајући ниво електромагнетне компатибилности, делотворно и ефикасно коришћење радиофреквенцијског спектра и, по потреби, висок ниво заштите других јавних интереса и да би се гарантовала лојална конкуренција на тржишту Републике Србије.
- 9) сви привредни субјекти који учествују у ланцу испоруке и дистрибуције треба да предузму одговарајуће мере да би се обезбедило да испоручују на тржишту само радио-опрему која је у складу са овом Правилником;

- 10) да би се поспешила комуникација између привредних субјеката, органа тржишног надзор и потрошача, привредни субјекти треба да наводе адресу веб странице уз поштанску адресу;
- 11) да произвођач пружи довољно информација о предвиђеној намени радио-опреме како би се омогућило њено коришћење у складу са битним захтевима, што укључује опис помоћне опреме као што су антене и опис компоненти као што је софтвер, као и захтеве за поступак уградње радио-опреме;
- 12) могућност пружања поједностављене декларације о усаглашености чиме се смањује оптерећење за привредне субјекте у вези са захтевом за пружање декларације о усаглашености, без умањивања делотворности тог захтева;
- 13) због њихове близине тржишту, укључивање дистрибутера и увозника у задатке тржишног надзора и њихово активно учешће у извршавању тих задатака, пружањем органима тржишног надзора свих неопходни информације које се односе на дату радио-опрему;
- 14) обезбеђивање следљивости радио-опреме у читавом ланцу испоруке што помаже да се тржишни надзор учини једноставнијим и ефикаснијим и олакшава проналажење привредних субјеката који су испоручили неусаглашену радио-опрему на тржишту;
- 15) да би се олакшало оцењивање усаглашености са битним захтевима, неопходно је предвидети претпоставку о усаглашености за радио-опрему која је у складу са хармонизованим/српским стандардима;
- 16) да би се привредним субјектима омогућило да доказују, а надлежним органима да се старају о томе да је радио-опрема која је испоручена на тржишту усаглашена са битним захтевима, неопходно је предвидети поступке за оцењивање усаглашености и утврдити модуле за поступке оцењивања усаглашености, који укључују поступке од најмање строгих до најстрожих, сразмерно нивоу укљученог ризика и захтеваном нивоу безбедности;
- 17) захтев да се стави знак усаглашености на радио-опрему је важан за информисање потрошача и органа тржишног надзора;
- 18) да сва именована тела врше своје функције на истом нивоу и под условима лојалне конкуренције што захтева постављање обавезних захтева за тела за оцењивање усаглашености која желе да буду именована да би пружала услуге оцењивања усаглашености;
- 19) обезбеђивање „*ex ante*” контроле тржишта радио-опреме и одржавање постојеће инфраструктуре квалитета у Републици Србији, увођењем обавезе обезбеђивања исправа о усаглашености за одређене врсте радио-опреме, док се јачањем административних капацитета надлежних органа не стекну услови за укидање те обавезе.

У складу са чл. 36. и 37. Закона, Регулатор је спровео јавне консултације о Нацрту у периоду од 5. септембра до 5. октобра 2023. године, како би све заинтересоване стране биле благовремено и правилно информисане о предложеним решењима и дале допринос даљем унапређењу предложених решења.

Текст Нацрта објављен је на званичној веб презентацији Регулатора (<https://www.ratel.rs/cyr/blog/javne-konsultatsije-o-natsrtu-pravilnika-o-radio-opremi>), а сва заинтересована лица била су у могућности да своја мишљења доставе електронским путем.

Као резултат спроведених јавних консултација, Регулатору су достављена мишљења од стране ROBERT BOSCH DOO BEOGRAD, ERICSSON DOO BEOGRAD, CETIN d.o.o, KVALITET AD NIŠ, IDVORSKI LABORATORIJE d.o.o. BEOGRAD и PREDSTAVNIŠTVA SONY EUROPE B.V. BEOGRAD.

У наставку Регулатор даје став у вези са поднетим мишљењима.

1. ROBERT BOSCH DOO BEOGRAD:

Мишљење – предлог – коментар	Став Регулатора
Коментари на поједине чланове Правилника:	
<p>1.1 Члан 35. „одредбе члана 4, став 7-11 овог правилника примењују се од 1. августа 2024. године” Предлог измене: Почетак ове примене из тачке 1.1. требало би померити за 1. август 2025. године. Ова измена би била у складу са RED, под условом да Комисија ЕУ предложи померање обавезног датума испуњавања захтева у погледу сајбер безбедности на 1. август 2025. године.</p>	<p>Предлог се не прихвата. Одредбе члана 35. став 1. Нацрта могу бити измењене тек након доношења Делегирана уредбе Комисије (ЕУ) ... /... којом се допуњава Делегирана уредба (ЕУ) 2022/30 у погледу датума примене битних захтева за радио-опрему и исправци те Уредбе, а које је планирано за четврти квартал 2023. године. У циљу усаглашавања са правним тековинама Европске уније у области стављања на тржиште радио-опреме, измене и допуне предметног прописа треба да прате доношење одговарајућих аката Европске уније, између осталих, и статус доношења Предлога уредбе Европског парламента и Савета о хоризонталним захтевима за сајбер безбедност производа са дигиталним елементима и допуни Уредбе (ЕУ) 2019/1020, чијим ће датумом примене Делегирана уредба (ЕУ) 2022/30 бити стављена ван снаге.</p>
<p>1.2 Прилог 11, I део, спецификације у вези са могућностима пуњења 2.1, 2.2, 3.1 Предлог измене: RED је ажурирао техничку спецификацију за јединствени пуњач из 2021. на 2022. годину. Предлажемо исту измену правилника.</p>	<p>Предлог се прихвата. У тач. 2.1. и 2.2. у Прилогу 11. Нацрта упућивање на стандард „SRPS EN IEC 62680-1-3:2021” замењује се упућивањем на стандард „SRPS EN IEC 62680-1-3:2022”. У тачки 3.1. у Прилогу 11. Нацрта упућивање на стандард „SRPS EN IEC 62680-1-2:2021” замењује се упућивањем на стандард „SRPS EN IEC 62680-1-2:2022”.</p>
<p>1.3 Прилог 1 Предлог измене: Предлажемо ажурирање Листе српских стандарда како би се у њу унеле референце на RED стандарде. Ово би омогућило коришћење поступка оцењивања усаглашености према Модулу А, као што је</p>	<p>Предлог се не прихвата. Одредбом члана 17. став 3. Нацрта прописано је да списак српских стандарда којима се преузимају хармонизовани стандарди из области радио-опреме опреме саставља и објављује министар надлежан за област телекомуникација у складу са законом којим се уређују технички</p>

<p>наведено у Прилогу 1 новог правилника.</p>	<p>захтеви за производе и оцењивање усаглашености. Списак српских стандарда објављује се на обрасцу прописаном Правилником о садржини обрасца на коме се објављује списак српских стандарда на које се позива технички пропис („Службени гласник РС”, бр. 110/09 и 14/12) и није саставни део техничког прописа, односно у конкретном случају није саставни део Нацрта. Сагласно одредби члана 7. став 3. Закон о техничким захтевима за производе и оцењивању усаглашености („Службени гласник РС”, број 49/21) списак српских стандарда се објављује уз технички пропис којим се уређује одређена област, због чега ће предметни технички пропис пратити и одговарајући списак српских стандарда којима су преузети хармонизовани стандарди.</p>
<p>2. Предлог допуне: Компанија Bosch предлаже додавање следећег новог поглавља или алтернативну формулацију која би донела могућност дигиталног означавања: „Прилог 8 4. Као алтернатива физичком обележавању или означавању Производа, биће могуће обележити или означити Производ QR кодом или сличном алтернативом, под условом да одговарајућа веза води до информација на веб-страници на којој су видљиво приказани обележје или ознака.”</p>	<p>Предлог се не прихвата. Предложена одредба је у супротности са чл. 7. и 8. Уредбе о знаку усаглашености („Службени гласник РС”, број 4/22).</p>

2. ERICSSON DOO BEOGRAD

Мишљење – предлог – коментар	Став Регулатора
Коментари на поједине чланове Правилника:	
<p>1. Члан 4. Битни захтеви за радио-опрему: “Битни захтев из става 3. тачка 4) овог члана примењује се на сву радио-опрему која може да успостави комуникацију путем интернета, независно од тога да ли је та комуникација директна или посредством било које друге опреме (у даљем тексту: радио-опрема прикључена на интернет). Коментар: Дефиниција „радио опреме повезане са Интернетом” је нетачна. Да ли се ово односи само на бежичне рутере и модеме или још на неку опрему?</p>	<p>Коментар се не прихвата. Одредбама члана 4. ст. 7-11. Нацрта у потпуности су преузете одредбе чл. 1. и 2. Делегиране уредбе (ЕУ) 2022/30 и то у погледу: 1) употребљене терминологије; 2) таксативно наведених врста радио-опреме прикључене на интернет на коју се примењују одређени битни захтеви из члана 4. став 3. Нацрта; 3) врста радио-опреме прикључене на интернет на коју се не примењују одређени битни захтеви из члана 4. став</p>

	3. Нацрта.
<p>2. Члан 6. – Пружање информација о усаглашености комбинација радио-опреме и софтвера:</p> <p>„У зависности од специфичних комбинација радио-опреме и софтвера, информације из става 1. овог члана прецизно одређују радио-опрему и софтвер за које је спроведен поступак оцењивања усаглашености и редовно се ажурирају.“</p> <p>Коментар:</p> <p>На који начин се предвиђа ажурирање усаглашености? Да ли је у питању нови поступак оцењивања усаглашености или нека допуна и каква? Да ли се ово односи на сваку измену SW-а, апдејт постојећих SW верзија или само на измену главне SW верзије?</p>	<p>Одговор.</p> <p>Одредбом чланом 6. став 3. Нацрта прописано је да у зависности од специфичних комбинација радио-опреме и софтвера, информације из става 1. тог члана прецизно одређују радио-опрему и софтвер за које је спроведен поступак оцењивања усаглашености и редовно се ажурирају. То значи да се ажурирање информација након поновног, потпуног или делимичног оцењивање усаглашености радио-опреме и софтвера, односи само на оне измене радио-опреме и софтвера које имају утицаја и у обиму у којем имају утицаја на доказну усаглашеност.</p>
<p>3. Члан 8. – Испорука на тржишту:</p> <p>„Радио-опрема може да се испоручи на тржиште Републике Србије само ако је у складу са одредбама овог правилника.“</p> <p>Коментар:</p> <p>Да ли практично овај члан значи да је неопходно да се пре увоза обезбеди потврда о усаглашености радио опреме?</p> <p>Како се узимају у обзир EU Како се узимају у обзир CE mark, European Community (EC) market requirements, Radio Equipment Directive (RED) 2014/53/EU...</p>	<p>Одговор.</p> <p>Чланом 20. став 1. Нацрта прописује се обавеза прибављања потврде о усаглашености или извод из евиденције о издатим потврдама о усаглашености (исправа о усаглашености) пре стављања радио-опреме на тржиште Републике Србије, а не пре увоза. Да ли је за одређену радио-опрему потребно приложити исправу о усаглашености приликом увоза те радио-опреме не уређује се Нацртом већ посебним прописом. Нацртом су преузете све одредбе важећих прописа којима се уређује предметна област и које су примењиве на тржишта земаља које нису чланице Европске уније, укључујући одредбе Директиве 2014/53/EУ.</p> <p>Начин на који се узима у обзир CE знак, прописано је чл. 21, 30, 31 и 32. и Прилогом 8. Нацрта.</p>
<p>4. Модули Б и Ц за оцењивање усаглашености</p> <p>Преглед типа и усаглашености са типом на основу интерне контроле производње</p> <p>Модул Б: Преглед типа, тачка 4:</p> <p>„Пропратне доказе о примерености техничког пројектовања. У пропратним доказима морају да буду наведени сви употребљени документи, а посебно ако нису примењени или су делимично примењени српски/хармонизовани стандарди. Пропратни докази, према потреби, садрже резултате испитивања које у складу са другим одговарајућим техничким спецификацијама спровела одговарајућа лабораторија</p>	<p>Коментар се не прихвата.</p> <p>Одредом тачке 3. тачка 4) Прилога 2. Нацрта у потпуности су преузете одредбе тачке 3(d) Прилога III МОДУЛ Б ЕУ - Преглед типа Директиве 2014/53/EУ.</p> <p>Одредбом тачке 10. Прилога 9. Нацрта, између осталог, прописано је да тело за оцењивање усаглашености и његово особље морају да поштују поверљивост података и информација у вези са оцењивањем усаглашености, у складу са законом.</p>

<p>произвођача или друга испитна лабораторија у његово име и под његовом одговорношћу.“</p> <p>Коментар: Докази о примерености техничког решења компаније третирају се поверљивим подацима. Евентуално се могу доставити крајњи извештаји лабораторије, али не и тестни извештаји.</p>	
<p>5. Модул X: Потпуно обезбеђење квалитета, 3.1: „Произвођач је у обавези да поднесе захтев за оцењивање свог система квалитета за одређену радио-опрему именованом телу, према сопственом избору.“</p> <p>Коментар: У чему је разлика између захтева за оцену система квалитета и захтева за оцену усаглашености?</p>	<p>Одговор: Чланом 18. став 2. Нацрта прописано је да произвођач може да доказује усаглашеност радио-опреме са битним захтевима из члана 4. ст. 1. и 4-6. Нацрта применом било ког од следећих поступака оцењивања усаглашености:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) интерна контрола производње из Прилога 1, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део; 2) преглед типа, после кога следи усаглашеност са типом на основу интерне контроле производње из Прилога 2, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део; 3) усаглашеност на основу потпуног обезбеђења квалитета из Прилога 3, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део. <p>Дакле, Модул X: Потпуно обезбеђење квалитета је један од начина оцењивања усаглашености.</p>
<p>6. Модул X: Потпуно обезбеђење квалитета, 5.2: „Произвођач је у обавези да састави писану декларацију о усаглашености за сваки тип радио-опреме, чува и пружи на увид надлежним органима на њихов захтев, у периоду од 10 година од дана када је радио-опрема стављена на тржиште. Декларацијом о усаглашености се одређује тип радио-опреме за коју је састављена.“</p> <p>Питања: Произвођач сам себи издаје Декларацију? Која је разлика између декларације и потврде о усаглашености и када се шта користи, која потврда?</p>	<p>Одговор: Потпуно обезбеђење квалитета је поступак у којем произвођач, који испуњава обавезе из тач 2. и 5. Нацрта, обезбеђује и изјављује на сопствену одговорност да одређена радио-опрема испуњава услове прописане Нацртом, дакле самостално издаје Декларацију о усаглашености.</p> <p>Декларација о усаглашености је изјава којом произвођач потврђује да је радио-опрема усаглашена са битним захтевима из члана 4. Нацрта.</p> <p>Потврда о усаглашености је исправа о усаглашености коју издаје именовано тело за оцењивање усаглашености на основу прегледа документације из тачке 2. Прилога 7. Нацрта и којом потврђује да тип и/или модел радио-опреме испуњава битне захтеве из члана 4. Нацрта.</p> <p>У складу са одредбама члана 12. став 1. тачка 4), члана 13. став 1. тачка 1), члана 14. став 1. тачка</p>

	7) и тачке 8. Прилога 7. Нацрта, лице које ставља радио-опрему на тржиште (произвођач, заступник или увозник), за радио-опрему наведену у члану 20. став 2. Нацрта, мора да чува Декларацију о усаглашености и Потврду о усаглашености тако да буде доступан надлежним органима, најмање десет година након што је последњи комад тог типа, односно модела радио-опреме стављен на тржиште.
<p>7. Прилог 4. Садржај техничке документације, тачка 2): „Идејни пројекат и производне цртеже и шеме компонената, подклопова, струјних кола и других релевантних сличних елемената.“ Коментар: Произвођач опреме може да достави јавно доступан Technitsal Production Designion, не идејни пројекат и шеме компоненти јер се то сматра поверљивим информацијама.</p>	<p>Коментар се не прихвата. Одредом става 1. тачка 2) Прилога 4. Нацрта у потпуности су преузете одредбе става 1. тачка (b) Прилога V (Садржај техничке документације) Директиве 2014/53/ ЕУ. Одредбом тачке 10. Прилога 9. Нацрта, између осталог, прописано је да тело за оцењивање усаглашености и његово особље морају да поштују поверљивост података и информација у вези са оцењивањем усаглашености, у складу са законом.</p>
<p>8. Прилог 4. Садржај техничке документације, тач. 7) и 8): „Резултати извршених пројектних прорачуна, спроведених испитивања и други слични релевантни елементи.“ „Извештај о испитивању.“ Коментар: Ово су поверљиве информације произвођача опреме.</p>	<p>Коментар се не прихвата. Одредом става 1. тач. 7) и 8) Прилога 4. Нацрта у потпуности су преузете одредбе става 1. тач. (g) и (h) Прилога V (Садржај техничке документације) Директиве 2014/53/ ЕУ. Одредбом тачке 10. Прилога 9. Нацрта, између осталог, прописано је да тело за оцењивање усаглашености и његово особље морају да поштују поверљивост података и информација у вези са оцењивањем усаглашености, у складу са законом.</p>

3. CETIN d.o.o.

Мишљење – предлог – коментар	Став Регулатора
Коментари на поједине чланове Правилника:	
<p>1. Чл. 2. и 20. Коментар: CETIN сматра да је потребно прецизирање одредбе члана 2, као и одредбе члана 20. Нацрта правилника, које се односе на подручје његове примене и потврду усаглашености. Тумачењем се може закључити да је Нацрт правилника примарно од интереса за произвођаче, увознике и дистрибутере радио-опреме намењене широкој потрошњи, тј. опреме намењене за коришћење од стране крајњих корисника услуга електронских</p>	<p>Коментар се не прихвата: Одредбе члана 2. и члана 3. став 1. тачка 20) Нацрта потпуно су усаглашене са одредбама члана 1. став 1. и члана 2. став 1. тачка (1) Директиве 2014/53/ЕУ. Наведене одредбе Директиве 2014/53/ЕУ односе се на све уређаје који су обухваћени појмом радио-опреме (осим радио-опреме наведене у члану 1. ст. 2. и 3. Директиве 2014/53/ЕУ), укључујући WAS/RLANS, независно од тога ко је крајњи корисник те радио-опреме. Такође, ни у члану 17. Директиве 2014/53/ЕУ којим се ближе</p>

<p>комуникација, не неопходно привредних субјеката, како је дефинисано новим Законом о електронским комуникацијама.</p> <p>С друге стране, одредбом члана 20. Нацрта правилника, прописано је да се потврда усаглашености, односно извод из евиденције о издатим потврдама о усаглашености обезбеђује и за следећу радио-опрему: Broadband Data Transmission Systems (WAS/RLANS).</p> <p>Имајући у виду наведене одредбе Нацрта правилника, сматрамо да је потребно прецизирати да се он односи на радио-опрему која се налази на локацији крајњег корисника. Сматрамо да опрема која није намењена даљој продаји, тј. неће доћи у посед крајњих корисника, не спада у предмет примене Нацрта правилника. На пример СЕТИН користи наведену опрему за радио релејне линкове, који користе нелиценцирани опсег.</p>	<p>уређују поступци оцењивања усаглашености, као ни на једном другом месту у Директиви 2014/53/ЕУ, не постоји изузеће од примене које се предлаже нити било какво друго изузеће.</p>
<p>2. Члан 4. став 1. тач. 5), 6), 7) и 8) Коментар: Такође, предлажемо да се Нацртом правилника прецизира за које класе радио-опреме се примењује захтев прописан одредбом члана 4. став 1. тач. 5), 6), 7) и 8) Нацрта правилника. Конкретно радио-опрема типично емитује и прима сигнал прописан одговарајућим стандардима, који немају дефинисане мере заштите података о личности, јер се они не складиште у радио-опреми већ (у случају мрежа мобилне телефоније) у елементима кор мреже. Уколико стандард прописује да протоколи користе криптовање одређених података, радио-опрема ће то обезбедити.</p>	<p>Предлог се не прихвата: У складу са одредбом члана 47. став 1. Закона, класе радио-опреме и спецификације њихових радио-интерфејса уређују се посебним прописом.</p> <p>Одредбама члана 4. ст. 7-11. Нацрта у потпуности су преузете одредбе чл. 1. и 2. Делегиране уредбе (ЕУ) 2022/30 и то у погледу:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) употребљене терминологије; 2) таксативно наведених врста радио-опреме прикључене на интернет на коју се примењују одређени битни захтеви из члана 4. став 3. тач. 4), 5) и 6) Нацрта; 3) врста радио-опреме прикључене на интернет на коју се не примењују одређени битни захтеви из члана 4. став 3. Нацрта. <p>Одредбама члана 4. ст. 12. и 13. Нацрта у потпуности су преузете одредбе члана 1. Делегиране уредбе (ЕУ) 2019/320.</p> <p>Према важећим прописима Европске уније посебна класификација радио-опреме из члана 4. ст. 7-13 Нацрта не постоји.</p> <p>Додатно, тренутно су у развоју 3 стандарда (prEN 18031-1, prEN 18031-2 и prEN 18031-3) који ближе уређују опште захтеве за безбедност радио-опреме повезане на интернет.</p>
<p>4. Члан 12. став 1. тачка 11) Нацрта правилника: Прописана је обавеза испоручиоца опреме да</p>	<p>Предлог се не прихвата: Одредбом члана 100. став 1. тачка 6) Закона прописано је да се начин доделе права</p>

<p>у случајевима ограничења пуштања у рад (нпр. радио-опрема само за унутрашњу употребу) или обавезе прибављања одобрења за употребу (нпр. појединачна дозвола за коришћење радиофреквенцијског спектра), информације доступне на паковању радио-опреме треба да омогуће идентификацију ограничења пуштања у рад или обавезе прибављања одобрења за употребу. Тим информацијама се допуњавају упутства које се прилажу уз радио-опрему.</p> <p>Коментар:</p> <p>Напомињемо да прибављање појединачне дозволе за коришћење радиофреквенцијског спектра није стандардан захтев за терминалну опрему. Међутим, у пракси су постојале ситуације да је рад бежичних микрофона у опсегу 800 MHz ометао рад базних станица СЕТN, које раде у истом опсегу, што препознајемо као потенцијални разлог за дефинисање овог захтева. Потребно је прецизирати наведену одредбу Нацрта правилника и навести у којим ситуацијама, односно за коју радио-опрему је потребно тражити појединачну дозволу за коришћење РФ спектра.</p>	<p>коришћења радиофреквенцијског спектра уређује Планом намене радиофреквенцијских опсега. Услови доделе и коришћења радиофреквенцијског спектра који се користи по режиму општег овлашћења ближе се уређују подзаконским актом из члана 111. став 2. Закона. Осим тога, предмет уређења Нацрта је радио-опрема, која може али не мора да буде и терминална опрема (нпр. предајници који раде у оквиру радиодифузне службе су радио-опрема али не и терминална опрема).</p>
---	---

5. KVALITET AD NIŠ

Мишљење – предлог – коментар	Став Регулатора
Коментари на поједине чланове Правилника:	
<p>1. Члан 3. став 1. тачка 10)</p> <p>Предлог измене:</p> <p>Наведене тачка дефинише Нотификовано тело, а нигде касније се овај појам не користи поново. Уколико ово треба да остане (а ове дефиниције нама у Директиви 2014/53) сматрамо да би било добро дефинисати у „Именовано тело“, као „локално“, „домаће“ тело који не мора нужно да буде пријављено Европској комисији за обављање послова оцењивања усаглашености.</p>	<p>Предлог се делимично прихвата:</p> <p>У члану 30. став 1. и Прилогу 9. тачка 11. Нацрта, на свим местима, реч „пријављено“, у одговарајућем броју и падежу, замењује се речју „нотификовано“.</p> <p>Одредом члана 23. Нацрта прописује се да „Тело за оцењивање усаглашености може да обавља послове оцењивања усаглашености радио-опреме са битним захтевима из члана 4. овог правилника ако испуњава захтеве из Прилога 9, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део, и ако је именовано у складу са законом којим се уређују технички захтеви за производе и оцењивање усаглашености и прописом донетим на основу тог закона (у даљем тексту: именовано тело)“, а одредбом тачке 2. Прилога 9. Нацрта прописује се да „Тело за оцењивање усаглашености мора да има</p>

	<p>статус правног лица регистрованог у Републици Србији“. Наведене одредбе Нацрта јасно одређују да се ради о „домаћем“ именованом телу.</p>
<p>2. Члан 20. став 2. Предлог измене: Додати и категорију: „Уређаји информационе технологије“</p>	<p>Предлог се не прихвата. Уређаји информационе технологије је широк појам који обухвата и уређаје који нису радио-опрема. Одредбом члана 3. став 1. тачка 20) Нацрта прописано је да је „радио-опрема електрични или електронски производ, који намерно емитује и/или прима радио-таласе у сврху радио-комуникације и/или радио-детерминације, или електрични или електронски производ који мора бити употпуњен помоћном опремом, као што је антена, да би намерно емитовао и/или примао радио-таласе у сврху радио-комуникације и/или радио-детерминације“, због чега се сваки уређај који је потпада под значење појма „радио-опрема“, сматра радио-опремом у смислу овог правилника (нпр. лаптоп, штампач, веш машина или косачица за траву који имају уграђене модуле путем којих се остварује радио-комуникација). Из наведених разлога није могуће специфицирати појединачне врсте уређаја на које се правилник примењује, већ је то урађено на општи начин (према намени и врсти технологије).</p>
<p>3. Члан 20. став 2. тачка 1) Предлог измене: Уколико се под ову корисничку опрему подразумевају и мобилни телефони, онда би било добро да се то и експлицитно наведе. Уколико се пак не подразумевају, онда би то такође требало назначити.</p>	<p>Предлог се не прихвата. Образложење је дато у одговору на коментар 1. у овој табели.</p>
<p>4. Члан 20. став 2. тачка 14) Предлог измене: Уместо „за прикупљање медицинских података“ предлажемо да стоји опис „која се користи у здравству“</p>	<p>Предлог се не прихвата. У Нацрту је употребљен појам из Прилога 13. СЕРТ препоруке ERC Recommendation 70-03 (верзија из фебруара 2023. године) и Списка радио-опреме која спада у класу I радио-опреме објављеног у складу са чланом 1(3) Одлуке Комисије 2000/299/ЕС (верзија из јануара 2020. године).</p>

6. IDVORSKI LABORATORIJE d.o.o. BEOGRAD

Мишљење – предлог – коментар	Став Регулатора
Коментари на поједине чланове Правилника:	
<p>1. Чл. 1. и 2. Предлог измене: Објединити чланове 1. и 2. у јединствени члан 1. и затим пренумерисати све чланове. Врсте радио-опреме на које се правилник примењује пребацити у Прилог 1. и све остале прилоге пренумерисати. Образложење: Усаглашавање са формом директиве 2014/53/EУ.</p>	<p>Предлог се не прихвата. Израда форме, односно структуре Нацрта, укључујући и чл. 1. и 2. као уводног дела овог прописа вршена је у складу са методолошким правилима за израду подзаконских прописа која су утврђена Закључком Владе ("Службени гласник РС", број 21/10).</p>
<p>2. Члан 5. Предлог: Уколико се усвоји претходна наша примедба, овај члан пренумерисати у 3.1 или 3.а. Образложење: Усаглашавање са формом директиве 2014/53/EУ</p>	<p>Предлог се не прихвата. Образложење је дато у одговору на коментар 1. у овој табели.</p>
<p>3. Члан 4. Предлог: После ставова 5. и 6. навести да су то НАПОМЕНЕ, ради појашњења да могу наступити измене Правилника. Ти ставови нису битни, нити садрже обавезујуће захтеве, већ само информације да су могуће (законодавне) измене сходно будућем научном и технолошком напретку. Образложење: У директиви 2022/2380 се јасно наводи: "the Commission is empowered to adopt delegated acts".</p>	<p>Предлог се делимично прихвата. У члану 4. бришу се ставови 5. и 6. јер нису норме.</p>
<p>4. Члан 20. Предлог: У другом ставу искључити обавезу прибављања потврде за: 15) аналогне и дигиталне PMR 446 примене; 16) DECT телефоне. Образложење: Анализом радио опреме за коју су именована тела по решењима надлежног министарства, као и обима акредитација за сертификацију радио производа издатих од Акредитационог тела НЕ ПОСТОЈЕ тела која могу спровести поступак прегледа документације са издавањем потврде за ове две врсте радио опреме. Анализом су обухваћена сл. именована тела: Идворски лабораторије, Квалитет Ниш, Ватрогас Нови Сад и Профилаб Београд.</p>	<p>Предлог се прихвата. У члану 20. став 2. бришу се тач. 15) и 16).</p>

<p>5. Чл. 30. ст. 1. и 2, 31. ст. 1. до 4. и 32.</p> <p>Предлог: Допунити текст речима: "Од дана приступања Републике Србије Европској унији или од дана ступања на снагу потврђеног међународног уговора о оцењивању усаглашености и прихватању индустријских производа са Европском унијом (АСАА споразум) ..."</p> <p>Образложење: АСАА споразум је предвиђен Законом о техничким захтевима за производе и оцењивању усаглашености, као и бројним српским правилницима. Неки од тих правилника се чак примењују за битне захтеве радио опреме (о електро-магнетској компатибилности, о електричној опреми која је намењена за коришћење у оквиру одређених граница напона). Додатно, у току је више међународних пројеката који се баве анализом и унапређењем инфраструктуре у Србији у циљу потписивања АСАА споразума (ЕУ пројекат Policy and Legal Advice Centre (PLAC III) и Aid For Trade - пројекат у сарадњи са чешком Канцеларијом за стандарде, метрологију и испитивања UNMZ).</p>	<p>Предлог се делимично прихвата. У члану 30. став 1. иза речи „дана” додају се речи „ступања на снагу потврђеног међународног уговора о оцењивању усаглашености и прихватању индустријских производа са Европском унијом (у даљем тексту: АСАА споразум) за радио-опрему на коју се примењује овај правилник или, ако тај уговор не буде закључен, од дана”.</p> <p>У члану 31. став 1. иза речи „до дана” додају се речи „ступања на снагу АССА споразума за радио-опрему на коју се примењује овај правилник или, ако тај уговор не буде закључен, од дана”.</p> <p>У члану 31. став 2. иза речи „од дана” додају се речи „ступања на снагу АССА споразума за радио-опрему на коју се примењује овај правилник или, ако тај уговор не буде закључен, од дана”.</p> <p>У члану 32. став 1. иза речи „даном” додају се речи „ступања на снагу АССА споразума за радио-опрему на коју се примењује овај правилник или, ако тај уговор не буде закључен, од дана”.</p>
<p>6. Члан 33.</p> <p>Предлог: У другом ставу допунити текст реченицом: "Тела за оцењивање усаглашености која су именована у складу са прописом из става 1. овог члана, обављају послове оцењивања усаглашености, у складу са чланом 20. овог правилника, до окончања поступка именовања у складу са овим правилником. Тела за оцењивање усаглашености која су именована у складу са прописом из става 1. овог члана за преглед техничке документације са издавањем Изјаве о усаглашености могу обављати послове оцењивања усаглашености и у складу са прилогом 2 овог правилника, део МОДУЛ Б: ПРЕГЛЕД ТИПА, до окончања поступка именовања у складу са овим правилником."</p> <p>Образложење: Именована тела која сада обављају оцењивање усаглашености радио опреме</p>	<p>Предлог се прихвата. Члан 33. став 2. Нацрта допуњава се тако да гласи: „Тела за оцењивање усаглашености која су именована за оцењивање усаглашености прегледом техничке документације са издавањем Потврде о усаглашености, у складу са прописом из става 1. овог члана, обављају послове оцењивања усаглашености у складу са чланом 20. овог правилника, до окончања поступка именовања у складу са овим правилником.”</p> <p>У члану 33. иза става 2. Нацрта додаје се став 3. који гласи: „Тела за оцењивање усаглашености која су именована за оцењивање усаглашености прегледом техничке документације са издавањем изјаве о усаглашености у складу са прописом из става 1. овог члана, обављају послове оцењивања усаглашености сходном применом Прилога 2, МОДУЛ Б: ПРЕГЛЕД ТИПА овог правилника, до окончања поступка именовања у складу са овим правилником.”</p>

<p>према Правилнику о радио опреми и телекомуникационој терминалној опреми („Службени гласник РС”, број 11/12) поред прегледа документације са издавањем потврде о усаглашености спроводе и преглед документације са издавањем изјаве о усаглашености, што одговара прегледу типа са издавањем сертификата о прегледу типа. Без допуне овог члана, не би постојало ниједно тело (до окончања поступка новог именовања по Правилнику о радио опреми, што може бити период од више месеци) које може спровести поступак преглед типа.</p>	<p>У члану 33. став 3. постаје став 4. и речи „става 2.” замењује се речима „ст. 2. и 3.”. У члану 33. став 4. постаје став 5. и речи „става 3.” замењује се речима „става 4.”. У члану 33. став 5. постаје став 6. и речи „става 2.” замењује се речима „ст. 2. и 3.”.</p>
---	---

7. PREDSTAVNIŠTVA SONY EUROPE B.V. BEOGRAD

Мишљење – предлог – коментар	Став Регулатора
Коментари на поједине чланове Правилника:	
<p>1. Прилог 10. Коментар: Све земље ЕЕА користе двоцифрене кодове земаља према ИСО 3166-1 и: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Glossary:Country_codes У нацрту законског текста се помиње да треба користи „SRB” (тј. троцифрени код земље). На Sony производима тренутно користимо „RS” за Србију, у складу са двоцифреним кодом земље. Означавање „SRB” захтевало би значајне промене у ревидирању паковања (до јуна 2024?). Предлог: Да се код земље промени у „RS”.</p>	<p>Предлог се прихвата. У тачки 1. подтачка 2), тач. 2. и 5. Прилога 10. Нацрта, троцифрени код земље „SRB” се замењује двоцифреним кодом „RS”.</p>